

Abstract.

Honcharenko S.I. Innovative resource-saving technologies as a factor of increasing the efficiency of the agricultural production.

The study identifies priority areas for the use of innovative technologies in crop production. Features of innovative resource-saving technologies are described, their advantages, difficulties and introduction warnings.

The expediency of transition to the newest technologies of agricultural crops production is substantiated. The obtained results showed that the intensification of crop production through resource-saving technologies is the basis for increasing the efficiency and sustainable development of domestic agricultural production in the context of growing consumption of products and competition in world markets.

Keywords: *innovative technologies, resource-saving, efficiency, mini-till, no-till, strip-till.*

УДК 331.101.3.

ПОТРЕБИ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

ГОРЕНКО А.І., АСПИРАНТ*,

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасна епоха – це епоха змін та інновацій, які вносять істотні і навіть радикальні перетворення в економічному і соціальному укладі життя людей. Змінюються не лише стратегічні орієнтири і методи управління підприємств але також змінюються цінності людей і зростають їх внутрішні потреби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Арістотель, Геракліт, Епікур і Демокріт [1-5] започаткували вивчення причин активності людини. Д. Мак Клелланд [8], Колот А.М. [7] і Сладкевич В.П. [9] класифікували потреби на групи. Але в умовах інноваційного розвитку потреби людини змінюються, що і викликало вибір наукового дослідження.

Формулювання цілей статті. Дослідити та поглибити тлумачення потреб працівників в умовах інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок наукового вивчення потреб людини поклали старогрецькі учені – це Арістотель, Геракліт, Епікур і Демокріт.

* Науковий керівник: *Онегіна В.М., д.е.н., професор*

Арістотель уперше у філософії зробив спробу класифікації потреб на рослинні (тваринні) і істинно людські, які пов'язані з етичними добродіями. Вище щастя людини Арістотель бачив в діяльності душі. Різноманітні бажання, прагнення цілком залежать від розуму – джерела діяльності людей. У тлумаченні людських потреб, їх взаємозв'язки з практичною діяльністю Арістотель проявляє коливання між матеріалізмом і ідеалізмом. З одного боку, він говорить про природне походження людських бажань, а з іншої – абсолютне значення надає душевним прагненням, серед яких вища міра добродієності у відшукуванні істини. Потреби пов'язані з душею суб'єкта, з його внутрішнім світом – ця теза була загальноприйнятою в античній філософії [1].

Геракліт Ефеский вивчаючи соціальне призначення золота, завдяки якому можливий обмін, тобто, зіставляючи потреби людей і суспільства, по суті, показує, що поза потребами неможливе пізнання основ буття людини і його суті. Хоча Геракліт у своїх творах і не говорить безпосередньо про потреби, для нас цікаво його уявлення про людину. Геракліта хвилює зв'язок людини зі світовим розумом. Усі матеріальні перетворення, вважає філософ, здійснюються «законодоцільно», при цьому частина людей наслідують їх. У основі ж відмінностей потреб людини знаходяться його «грубі психей» [2].

Демокріт також порівнював потребу з нуждою, вважаючи, що остання є спонукальною силою дій людини: «Дійсно, сама нужда служила людям вчителькою у всьому, наставляючи їх відповідним чином в пізнанні кожної речі» [3]. Він звертав увагу на відмінність самої потреби від засобів її задоволення, кажучи, що людина не знає меж задоволення своїх потреб.

Епікур, ототожнюючи потреби і бажання, спробував дати їх класифікацію, виділяючи природні і необхідні потреби: «одні – природні, інші – порожні, і з числа природних одні – необхідні, а інші – тільки природні; а з числа необхідних одні потрібні для щастя, інші – для спокою тіла, треті, – для самого життя» [4]. Таким чином, Епікур обумовлював існування людини з обов'язковим задоволенням своїх необхідних потреб: «Шлях на щастя можливий тоді, коли людина, керуючись розумом і волею, задовольняє ці природні і необхідні потреби» [5].

Мислителі древнього суспільства змогли поставити багато питань стосовно сфери споживання, висловити цінні судження і геніальні припущення про суть і походження потреб. Це дало початок їх діленню на природні (матеріальні) і духовні, обґрунтовувалася думка про безмежність людських потреб, особливо духовних. Дуже важливо підкреслити, що потреба розглядалася у взаємозв'язку з діяльністю, з поведінкою людини. Античні мислителі звернули увагу на безпосередній зв'язок бажань, прагнень людини з моральними нормами поведінки. Вони розуміли, що як особисті, так і громадські потреби проходять момент усвідомлення і таким чином набувають характеру рухових імпульсів людського життя. Пройшовши через свідомість, переробку в душі, потреби перетворюються на інтереси, прагнення, цінності, мотиви.

Великий енциклопедичний словник за редакцією Прохорова А.М. трактує поняття потреба як потребу в чому-небудь об'єктивно необхідному для підтримки життєдіяльності і розвитку організму, людської особистості, соціальної групи, суспільства в цілому; внутрішній спонукач активності. Потреби діляться на біологічні, властиві тваринам і людині, і соціальні, які носять історичний характер, залежать від рівня економіки і культури [6].

Колот А.М. класифікує потреби:

- а) за природою – первинні (фізіологічні і, як правило, природжені) і вторинні (психологічні, які усвідомлюються з досвідом);
- б) за суб'єктами вияву (особисті, групові, колективні, суспільні тощо);
- в) за кількісною визначеністю і можливостями задоволення (абсолютні, дійсні, платоспроможні, задоволені);
- г) за характером, причиною виникнення (матеріальні, трудові, статусні) [7].

З розвитком економічних відносин і вдосконаленням управління значна роль відводиться потребам більш високих рівнів. Д. Мак Клееланд у своїх теорії визначає, що структура потреб вищого рівня зводиться до трьох груп потреб вищих рівнів:

- 1) прагнення до успіху (досягнення);
- 2) прагнення до влади;
- 3) прагнення визнання, причетності (співучасті) [8].

Сладкевич В.П. класифікує потреби по різноманітним ознакам (рис. 1):

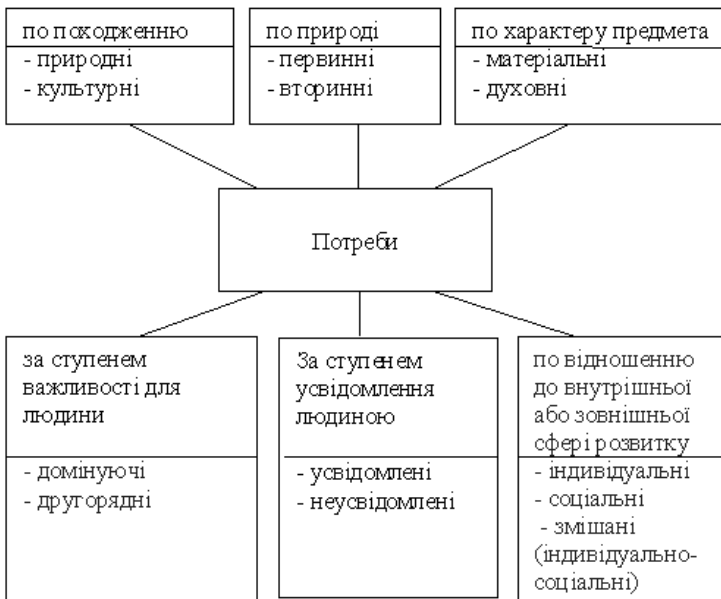

Рис. 1. Класифікація потреб [9]

В сучасних умовах потреби працівників дещо змінилися. Головними можна виділити такі потреби:

- біологічні;
- безпека та стабільність;
- придбання, накопичення і захоплення;
- любов і приналежність;
- повага і визнання;
- свобода дій;
- пізнання нового;
- ризик і подолання;
- краса і гармонія,
- самоактуалізація.

Визначення інноваційного розвитку підприємства Заглуміна Н.А вводить в двох взаємопов'язаних аспектах:

1) як цілеспрямоване неухильне підвищення конкурентоспроможності та економічної ефективності підприємства, що має якісний характер і заснований на інтенсивних факторах

розвитку – знаннях, інформації, передових технологіях;

2) як цілеспрямоване постійне вдосконалення і підвищення ефективності власне інноваційної діяльності підприємства.

Відповідно інноваційний розвиток підприємства як економічна категорія являє собою сукупність відносин, що виникають в ході цілеспрямованого підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності організації на основі інновацій [10].

Саме тому у працівників в умовах інноваційного розвитку виникає потреба в підвищенні своєї кваліфікації та здібностей, самореалізації, юридичному рівноправ'ї, можливості прийняття рішень та особова незалежність, підвищений індивідуалізм, матеріалізація людини, безпечні та сприятливі умови праці.

Таким чином в міру задоволення первинних потреб зростає роль потреб у самореалізації, що потребує створення умов для постійного розвитку персоналу шляхом підтримання прагнення працівників в умовах інноваційного розвитку.

Потреби людини не можуть бути однаковими у всі часи. Навпаки, вони змінюються з часом, навіть в межах того або іншого історичного періоду, не говорячи вже про історичну епоху. Так само потреби залежать від умов, в яких живуть люди, від рівня розвитку господарства.

Висновки. Нині потреби людини постійно еволюціонують і помітно розрізняються в різні історичні епохи. У конкретної людини вони формуються в складній взаємодії з усією громадською системою. В різні епохи у суспільстві може домінувати або прагнення розвивати власні творчі здібності особи, або прагнення до накопичення матеріальних цінностей, максимальному збільшенню споживання створених іншими людьми благ.

Література.

1. **Коноплева Н.А.** Сервисология (человек и его потребности): [учебное пособие] / Н.А. Коноплева. – [2-е изд., стер.]. – М.: ФЛИНТА, 2013. – 248 с.

2. Материалисты древней Греции: [учебник] / За ред. **М.А. Дыбника.** – М., 1955. – 483 с.

3. **Лурье С.Я.** Демокрит. Тексты. Перевод. Исследования / **С.Я. Лурье.** – Л., 1970. – 780 с.

4. Антология мировой философии: [учебник] / Под ред. **В.В. Соколова.** – [в 4-х т.]. – М.: Мысль, 1969. – Т. 1. – Ч. 1. – 576 с.

5. **Богомолов А.С.** Античная философия / **А.С. Богомолов.** – М. : Изд-во МГУ, 1985. – 370 с.
6. Большой энциклопедический словарь / Под ред. **А.М. Прохорова.** – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М. : «Большая Российская энциклопедия»; СПб. : «Норинт», 2001. – 1456 с.
7. **Колод А.М.** Мотивация персонала: [підручник] / **А.М. Колод.** – К. : КНЕУ, 2002. – 337 с.
8. **McClelland D.** Power: The Inner Experience. N.-Y. : Irvinton, 1975.
McClelland, D. The Achieving Society. Prinston, N.-Y. : Van Nostrand, 1961.
9. **Сладкевич В.П.** Мотивационный менеджмент: [курс лекцій] / **В.П. Сладкевич.** – К. : МАУП, 2001. – 168 с.
10. **Заглаумина Н.А.** Формирование инструментария оценки уровня инновационного развития предприятия: автореф. дисс. на соискание научной степени канд. экон. Наук : 08.00.05 / **Н.А. Заглаумина.** – Нижний Новгород, 2011. – 26 с.

References.

1. **Konopleva N.A.** (2013). *Sernysologija (chelovek y ego potrebnosti) [Sernysologija (man and his necessities)]*. Moscow: FLYNTA, p. 248 [in Russian].
2. **Dunnyka M.A.** (Eds). (1955). *Materyalysty drevnej Greцы [Materialists of ancient Greece]*. Moscow, p. 483 [in Russian].
3. **Lur'e S.Ja.** (1970). *Demokryt. Teksty. Perevod. Ysследования. [Demokryt. Texts. Translation. Researches.]*. Lviv, p. 780 [in Russian].
4. **Sookolov V.V.** (Eds). (1969). *Antologija myrovoy fylosofyy [Anthology of world philosophy]*. (Vols 1-4). Moscow: Musl', Vol. 1, Part 1, p. 576 [in Russian].
5. **Bogomolov A.S.** (1985). *Antychnaja fylosofija [Ancient philosophy]*. Moscow: Yzd-vo MGU, p. 370 [in Russian].
6. **Prohorova A.M.** (Eds). (2001). *Bol'shoj encyklopedicheskyj slovar' [Large encyclopaedic dictionary]*. (2 d ed.). Moscow: «Bol'shaja Rossyjskaja encyklopedija»; SPb. : «Norynt», p. 1456 [in Russian].
7. **Kolot A.M.** (2002). *Motyvacija personalu [Motivation of personnel]*. Kyiv: KNEU, p. 337 [in Ukrainian].
8. **McClelland D.** Power: The Inner Experience. N.-Y. : Irvinton, 1975.
McClelland, D. The Achieving Society. Prinston, N.-Y. : Van Nostrand, 1961 [in English].
9. **Sladkevych V.P.** (2001). *Motyvacyonnyj menedzhyent: [Motivational management]*. Kyiv: MAUP, p. 168 [in Ukrainian].
10. **Zaglumyna N.A.** (2011). *Formyrovanye ynstrumentaryja ocenky urovnja ynnovacyonnogo razvytyja predprijatyja [Formation of tools for assessing the level of innovative development of an enterprise]. Abstract of dissertation of candidate of economic Science.* Nyzhnyj Novgorod, p. 26 [in Russian].

Анотація.

Горенко А.І. Потреби працівників в умовах інноваційного розвитку.

У статті розглянуті поняття «потреби» різних вчених починаючи з Стародавньої Греції, проведено дослідження класифікації потреб. Аристотель, Геракліт, Демокріт та Епікур дали початок діленню потреб на природні (матеріальні) і духовні. Вказано основні потреби працівників в умовах інноваційного розвитку. Потреби людини не можуть бути однаковими у всі часи. Вони залежать від умов, в яких живуть люди, від рівня розвитку господарства. Питання потреб існує постійно, й до кінця не вивчене. Це пов'язано з тим, що в різні епохи змінюються цінності людей та зростають їхні внутрішні потреби.

Ключові слова: потреби, працівник, інноваційний розвиток.

Аннотация.

Горенко А.И. Потребности работников в условиях инновационного развития.

В статье рассмотрены понятия «потребности» различных ученых начиная с Древней Греции, проведено исследование классификации потребностей. Аристотель, Гераклит, Демокрит и Эпикур дали начало делению потребностей на природные (материальные) и духовные. Указаны основные потребности работников в условиях инновационного развития. Потребности человека не могут быть одинаковыми во все времена. Они зависят от условий, в которых живут люди, от уровня развития хозяйства. Вопрос потребностей существует постоянно, и до конца не изучен. Это связано с тем, что в разные эпохи меняются ценности людей и растут их внутренние потребности.

Ключевые слова: потребности, работник, инновационное развитие.

Abstract.

Gorenko A.I. The needs of workers in the conditions of innovative development.

The article deals with the concepts of "needs" of various scientists since ancient Greece, and a classification study of needs is carried out. Aristotle, Heraclitus, Democritus and Epicurus gave rise to the division of needs into natural (material) and spiritual. The basic needs of employees in the conditions of innovative development are indicated. The needs of man can not be the same at all times. They depend on the conditions in which people live, on the level of development of the economy. The question of needs exists constantly, and has not been thoroughly studied. This is due to the fact that in different epochs people's values are changing and their internal needs are growing.

Key words: needs, employee, innovative development.